

FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI

JR.FIRAT AK



İÇİNDEKİLER

1) KISITLAMANIN AMACI.....	2
2) KISITLAMANIN DÖNEMİ.....	2
3) KISITLAMA KAPSAMINA GİREN MÜKELLEFLER	2
4) KISITLAMAYA TABİ TUTULMAYAN MÜKELLEFLER	3
5) FİNANSMAN GİDER KISITLAMASININ UYGULANACAĞI DÖNEM.....	3
6) 1/1/2013 TARİHİNDEN ÖNCE YAPILAN BORÇLANMALARA İLİŞKİN FİNANSMAN GİDERLERİ	3
7) GİDER KISITLAMASI KAPSAMINA GİREN YABANCI KAYNAKLARA İLİŞKİN GİDER VE MALİYET UNSURLARI.....	4
8) GEÇİCİ VERGİLENDİRME DÖNEMLERİNDE FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI	4
9) VADE FARKLARI FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI	5
10) DAMGA VERGİSİ VE BSMV GİDER İNDİRİM KISITLAMASI	5
11) İŞLETMELERCE BANKA VB. KURUMLARDAN TEMİN EDİLEN KREDİLERİN, BU İŞLETMELERİN ÜZERİNDE HERHANGİ BİR FİNANSMAN YÜKÜ KALMAKSIZIN GRUP ŞİRKETLERİNE AKTARILMASI DURUMUNDA NASIL BİR YOL İZLENMELİDİR?.....	5
12) ÖZEL HESAP DÖNEMİ 2021 YILI İÇİNDE SONA EREN MÜKELLEFLERİN DURUMU	6
13) FİNANSMAN GİDERİ YANINDA FİNANSMAN GELİRİNİN DE BULUNMASI DURUMUNDA NASIL BİR YOL İZLENMELİDİR?	6
14) ÖRTÜLÜ SERMAYE, TRANSFER FİYATLANDIRMASI YOLUYLA ÖRTÜLÜ KAZANÇ DAĞITIMI VE BİNEK OTOMOBİLLERDE GİDER KISITLAMASI UYGULAMALARI NEDENİYLE KKEG OLARAK DİKKATE ALINAN FİNANSMAN GİDERLERİNİN DURUMU.....	6
15) ADİ ORTAKLIKLARDA FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI	6
16) FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI HESAPLAMASI NASIL OLACAK?	7
KAYNAKÇA:.....	7

FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI

3/2/2021 tarihli ve 3490 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla 1/1/2021 tarihinden itibaren başlayan vergilendirme dönemlerine uygulanmak üzere yürürlüğe giren finansman gider kısıtlamasına ilişkin 25 Mayıs 2021 tarihli Resmî Gazetede yayınlanan (<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/05/20210525-4.htm>) 18 nolu KVK Tebliği iş bu yazımızın konusunu oluşturmaktadır.

3/4/2007 tarihli ve 26482 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kurumlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No:1)’nin “11. Kabul Edilmeyen İndirimler” başlıklı bölümünün “11.12. Kanunen yasaklanmış fiiller nedeniyle katılan giderler” alt başlıklı bölümünden sonra gelmek üzere “11.13. Finansman gider kısıtlaması” başlıklı alt bölüm eklenmiştir.

1) KISITLAMANIN AMACI

Kredi kuruluşları, finansal kuruluşlar, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri dışında, kullanılan yabancı kaynakları öz kaynaklarını aşan işletmelerde, aşan kısma münhasır olmak üzere, yatırımın maliyetine eklenenler hariç, işletmede kullanılan yabancı kaynaklara ilişkin faiz, komisyon, vade farkı, kâr payı, kur farkı ve benzeri adlar altında yapılan gider ve maliyet unsurları toplamının %10’unu aşmamak üzere Cumhurbaşkanınca kararlaştırılan kısmı kanunen kabul edilmeyen gider (KKEG) olarak kabul edilmiştir.

2) KISITLAMANIN DÖNEMİ

Cumhurbaşkanı bu yetkisini 4/2/2021 tarihli ve 31385 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 3/2/2021 tarihli ve 3490 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla kullanmış olup bu Kararda 1/1/2021 tarihinden itibaren başlayan vergilendirme dönemi kazançlarına uygulanmak üzere söz konusu gider ve maliyet unsurlarının %10’unun kurum kazancının tespitinde indiriminin kabul edilmeyeceği düzenlenmiştir.

1/1/2021 tarihinden önce mahiyet ve tutar itibarıyla kesinleşerek tahakkuk ve dönemsellik ilkeleri gereği 2020 ve önceki yıllarda kurum kazancının tespitinde dikkate alınmış olan finansman giderlerinin finansman gider kısıtlamasına tabi tutulması söz konusu olmayacaktır.

3) KISITLAMA KAPSAMINA GİREN MÜKELLEFLER

Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde düzenlenen finansman gider kısıtlaması, yabancı kaynakları öz kaynaklarını aşan kurumlar vergisi mükellefleri hakkında uygulanacaktır.

4) KISITLAMAYA TABİ TUTULMAYAN MÜKELLEFLER

Finansman gider kısıtlaması uygulamasında, yabancı kaynak ve öz kaynak mukayesesi gerekmekte olduğundan bu düzenleme bilanço esasına tabi mükellefler için geçerli olup işletme hesabı esasına tabi mükellefler bu kapsamda değerlendirilmeyecektir.

- 4632 sayılı Kanun kapsamında faaliyette bulunan emeklilik şirketleri,
- 5411 sayılı Kanun kapsamında faaliyette bulunan Türkiye’de kurulu mevduat bankaları, katılım bankaları, kalkınma ve yatırım bankaları, yurt dışında kurulu bu nitelikteki kuruluşların Türkiye'deki şubeleri ve finansal holding şirketleri,
- 5684 sayılı Kanun kapsamında faaliyette bulunan sigorta ve reasürans şirketleri,
- 6361 sayılı Kanunun ilgili maddelerinde yer alan sözleşmelere uygun olarak faaliyette bulunan finansal kiralama, faktoring, finansman şirketleri ve tasarruf finansman şirketleri ile,
- 6362 sayılı Kanun kapsamında sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunan kurumlar,

Finansman gider kısıtlamasına tabi tutulmayacaklardır.

5) FİNANSMAN GİDER KISITLAMASININ UYGULANACAĞI DÖNEM

Gider kısıtlaması kapsamında olup bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükellefleri, her bir geçici vergilendirme döneminin son günü itibarıyla finansman gider kısıtlaması öncesi Vergi Usul Kanununa göre çıkaracakları bilanço esas alınmak suretiyle öz kaynak ve yabancı kaynak mukayesesi yaparak finansman gider kısıtlamasına tabi olup olmayacaklarını tespit edeceklerdir.

Yıllık dönemde; hesap dönemi olarak takvim yılını kullanan mükelleflerde 31 Aralık tarihli bilanço, özel hesap dönemini kullanan mükelleflerde ise hesap döneminin son günü itibarıyla çıkarılacak bilanço esas alınacaktır. Dolayısıyla, finansman gider kısıtlaması ilk defa 2021 yılının birinci geçici vergilendirme dönemi itibarıyla dikkate alınacaktır.

6) 1/1/2013 TARİHİNDEN ÖNCE YAPILAN BORÇLANMALARA İLİŞKİN FİNANSMAN GİDERLERİ

Kurumlar Vergisi Kanununun “Kabul edilmeyen indirimler” başlıklı 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde yer alan finansman gider kısıtlamasına ilişkin düzenleme 1/1/2013 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş olup bu tarihten itibaren (bu tarih dahil) sağlanan finansman hizmetleri veya akdedilen kredi sözleşmeleri nedeniyle oluşan finansman giderleri, 3/2/2021 tarihli ve 3490 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla 1/1/2021 tarihinden itibaren başlayan vergilendirme dönemlerine uygulanmak üzere yürürlüğe giren finansman gider kısıtlamasının hesabında dikkate alınacaktır.

1/1/2021 tarihinden önce mahiyet ve tutar itibarıyla kesinleşerek tahakkuk ve dönemsel ilkeleri gereği 2020 ve önceki yıllarda kurum kazancının tespitinde dikkate alınmış olan finansman giderlerinin finansman gider kısıtlamasına tabi tutulması söz konusu olmayacaktır.

7) GİDER KISITLAMASI KAPSAMINA GİREN YABANCI KAYNAKLARA İLİŞKİN GİDER VE MALİYET UNSURLARI

Bir gider veya maliyet unsurunun gider kısıtlamasına konu edilmesi için bunların yabancı kaynak kullanımına ve bu kaynağın kullanım süresine bağlı olarak doğmuş olması gerekmektedir. Teminat mektubu komisyonları, tahvil ihracı ile ilgili olarak yapılan baskı ve benzeri giderler ile ipotek masrafları gibi herhangi bir yabancı kaynak kullanımına bağlı olmaksızın yapılan giderlerin gider kısıtlamasına konu edilmesi söz konusu değildir. Aynı şekilde bir finansman gideri olmayıp finansman geliri azalması niteliğinde olan erken ödeme iskontoları veya peşin ödeme iskontoları da gider indirimi kısıtlaması kapsamı dışındadır. Yabancı kaynakla ilişkisi bulunmayan Havale ve EFT masrafları da finansman gider kısıtlamasına tabi değildir.

8) GEÇİCİ VERGİLENDİRME DÖNEMLERİNDE FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI

Hesap dönemi olarak takvim yılını kullanan mükelleflerde 2021 yılının ilk geçici vergilendirme döneminde,

- Kendilerine özel hesap dönemi tayin edilmiş olan mükelleflerde ise 2021 yılında başlayan özel hesap döneminin ilk geçici vergilendirme döneminde yabancı kaynak ve öz kaynak mukayesesi yapılarak dikkate alınacaktır.

Dolayısıyla gerek geçici vergilendirme dönemlerinde gerekse yıllık dönemde finansman gider kısıtlamasına tabi olup olunmayacağı hesap döneminin son günü itibarıyla finansman gider kısıtlaması öncesi Vergi Usul Kanununa göre çıkarılacak bilanço esas alınarak tespit edilecektir.

Önceki geçici vergilendirme dönemlerinde finansman gider kısıtlaması şartlarını taşımayan mükellefler, şartların olduğu geçici vergilendirme döneminden itibaren finansman gider kısıtlamasına tabi olacaktır.

9) VADE FARKLARI FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI

Satış bedelinin belirli bir vade sonunda ödenmesine ilişkin olarak, mükelleflerin Vergi Usul Kanununa göre düzenlenen bilançolarında izlenen “satıcılar” vb. hesaplar için finansman gideri hesaplanmaması halinde bu işlemler için ayrıca ayrıştırma yapılarak satış bedelinin belirli bir kısmı gider kısıtlamasına tabi tutulmayacaktır.

10) DAMGA VERGİSİ VE BSMV GİDER İNDİRİM KISITLAMASI

Kredi sözleşmelerine ilişkin olarak ödenen damga vergisi veya banka havale ücretlerine ilişkin ödenen banka ve sigorta muameleleri vergisi gibi bir yabancı kaynağın kullanım süresine bağlı olarak doğmayan gider ve maliyet unsurları gider indirimi kısıtlaması uygulamasına tabi olmayacaktır. Bu giderlerden kredi faizleri üzerinden hesaplanan banka ve sigorta muameleleri vergisi gibi bir yabancı kaynağın işletmede kullanım süresine bağlı olarak doğanların ise gider indirimi kısıtlaması uygulamasına konu edileceği açıktır.

11) İŞLETMELERCE BANKA VB. KURUMLARDAN TEMİN EDİLEN KREDİLERİN, BU İŞLETMELERİN ÜZERİNDE HERHANGİ BİR FİNANSMAN YÜKÜ KALMAKSIZIN GRUP ŞİRKETLERİNE AKTARILMASI DURUMUNDA NASIL BİR YOL İZLENMELİDİR?

Bu kredilere ilişkin finansman giderinin, krediyi devralan ve fiilen kullanan şirket bünyesinde gider kısıtlamasına tabi tutulması gerekmektedir.

Öte yandan, imalatçı veya tedarikçi şirketlerle imzalanan aracılı ihracat sözleşmesine dayanarak dış ticaret sermaye şirketleri ve sektörel dış ticaret şirketleri üzerinden aynı değerle alınıp aynı değerle ihracatı gerçekleştirilen, malın üretimi veya tedarikine ilişkin tüm yükümlülüklerden doğrudan ve münhasıran imalatçı veya tedarikçi şirketlerin sorumlu olması ve ihracattan doğan finansman yükünün aracılı ihracat sözleşmesinin tarafı olan imalatçı veya tedarikçi şirketlere aktarılması kaydıyla, bu işlemler nedeniyle dış ticaret sermaye şirketleri veya sektörel dış ticaret şirketleri nezdinde finansman gider kısıtlaması uygulanmayacaktır.

Ancak, dış ticaret sermaye şirketleri ve sektörel dış ticaret şirketlerinin kendi nam ve hesabına yurt içinden satın aldıkları malların satışından doğan finansman giderleri finansman gider kısıtlamasına tabi tutulacaktır.

12) ÖZEL HESAP DÖNEMİ 2021 YILI İÇİNDE SONA EREN MÜKELLEFLERİN DURUMU

Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi hükmü 1/1/2021 tarihinden itibaren başlayan vergilendirme dönemi kazançlarına uygulanmak üzere yürürlüğe girmiştir.

Dolayısıyla, özel hesap dönemi kullanmakta olan ve bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükellefleri, 2020 yılı içinde başlayıp 2021 yılında sona erecek özel hesap dönemlerinde finansman gider kısıtlamasına tabi tutulmayacaklardır.

Bu mükellefler, 2021 yılı içinde başlayıp 2022 yılında sona erecek özel hesap dönemlerinde şartların oluşması halinde finansman gider kısıtlaması uygulamaya başlayacaklardır.

13) FİNANSMAN GİDERİ YANINDA FİNANSMAN GELİRİNİN DE BULUNMASI DURUMUNDA NASIL BİR YOL İZLENMELİDİR?

Finansman giderlerinin yanı sıra finansman geliri de elde etmiş olan mükelleflerin gider kısıtlaması uygulamasında söz konusu gelir ve giderlerini birbiri ile mukayese etmek suretiyle netleştirmeleri mümkün olmayıp finansman giderleri toplamının gider kısıtlamasına konu edilmesi gerekmektedir.

14) ÖRTÜLÜ SERMAYE, TRANSFER FİYATLANDIRMASI YOLUYLA ÖRTÜLÜ KAZANÇ DAĞITIMI VE BİNEK OTOMOBİLLERDE GİDER KISITLAMASI UYGULAMALARI NEDENİYLE KKEG OLARAK DİKKATE ALINAN FİNANSMAN GİDERLERİNİN DURUMU

İşletmenin kullanmış olduğu yabancı kaynaklara ilişkin faiz ve kur farkı gibi giderlerden örtülü sermaye, transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı veya binek otomobillerde gider kısıtlaması uygulamaları nedeniyle kurum kazancının tespitinde hali hazırda KKEG olarak dikkate alınmış olanlar finansman gider kısıtlamasına tabi tutarın hesabında dikkate alınmayacaktır.

15) ADİ ORTAKLIKLARDA FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI

Finansman gider kısıtlaması uygulamasında adi ortaklıklar, adi ortaklığı oluşturan ortaklardan ayrı bir birim olarak değerlendirilecektir. Adi ortaklığın finansman giderleri, adi ortaklığın ortakları tarafından doğrudan kendi finansman giderlerine dâhil edilmeyecektir. Ancak, bilançolarında yabancı kaynak tutarı öz kaynak tutarını aşan adi ortaklıklarda, aşan kısma münhasır olmak üzere, yatırımın maliyetine eklenenler hariç, işletmede kullanılan yabancı kaynaklara ilişkin faiz, komisyon, vade farkı, kâr payı, kur farkı ve benzeri adlar altında yapılan gider ve maliyet unsurları toplamının %10'u ortakların hisseleri oranında, verecekleri beyannamelerinde KKEG olarak dikkate alınacaktır.

16) FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI HESAPLAMASI NASIL OLACAK?

Örnek 1: ABC A.Ş.'nin 2021 yılı birinci geçici vergilendirme dönemi itibarıyla 31/3/2021 tarihindeki bilançosunda yer alan öz kaynaklar toplamı 5.000.000 TL, yabancı kaynakları toplamı 7.000.000 TL olup bu geçici vergilendirme dönemine ilişkin finansman gideri toplamı ise 200.000 TL'dir.

Finansman gider kısıtlamasına tabi tutarın hesabı:

Aşan kısım: Yabancı kaynak toplamı- Öz kaynak toplamı

$$: 7.000.000 - 5.000.000 = 2.000.000 \text{ TL}$$

Aşan kısma isabet eden finansman gideri: Finansman gideri x (Aşan kısım / Toplam yabancı kaynak)

$$: 200.000 \text{ TL} \times (2.000.000 \text{ TL} / 7.000.000 \text{ TL}) = 57.142,86 \text{ TL}$$

Buna göre, ABC A.Ş. tarafından, 2021 yılının birinci geçici vergilendirme döneminde 57.142,86 TL'lik finansman giderinin %10'luk kısmı olan (57.142,86 TL x %10=) 5.714,29 TL finansman gider kısıtlaması düzenlemesi uyarınca kurum kazancının tespitinde KKEG olarak dikkate alınacaktır.

Örnek 2: (C) A.Ş.'nin 2021 yılı birinci geçici vergilendirme dönemi itibarıyla 31/3/2021 tarihindeki bilançosunda yer alan öz kaynaklar toplamı 9.000.000 TL, yabancı kaynakları toplamı 12.000.000 TL olup bu geçici vergilendirme dönemine ilişkin finansman gideri toplamı ise 500.000 TL'dir.

Finansman gider kısıtlamasına tabi tutarın hesabı:

Aşan kısım: Yabancı kaynak toplamı- Öz kaynak toplamı: 12.000.000 TL- 9.000.000 TL = 3.000.000 TL

Aşan kısma isabet eden finansman gideri: Finansman gideri x (Aşan kısım / Toplam yabancı kaynak): 500.000 TL x (3.000.000 TL / 12.000.000 TL)

$$: 500.000 \text{ TL} \times \%25 = 125.000 \text{ TL}$$

Buna göre, (C) A.Ş. tarafından, 2021 yılının birinci geçici vergilendirme döneminde 125.000 TL'lik finansman giderinin %10'luk kısmı olan (125.000 TL x %10=) 12.500 TL finansman gider kısıtlaması düzenlemesi uyarınca kurum kazancının tespitinde KKEG olarak dikkate alınacaktır.

KAYNAKÇA:

<https://www.lexpera.com.tr/resmi-gazete/metin/RG801Y2021N31491SSERINO18>

<http://www.muhasabetr.com>